

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

"TASDIQLAYMAN"

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,
chorvachilik va biotexnologiyalar
universiteti rektori

X.B. Yunusov

2024-yil "02" 08

**EKOLOGIK MENEJMENT VA AUDIT
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	500000-	Tabiiy fanlar, matematika va statistika
Ta'lim sohasi:	520000-	Atrof-muhit
Mutaxassislik:	70520202-	Ekologiya

Samarqand-2024

Fan/modul kodi EKMA1106		O'quv yili 2024 - 2025	Semestr 1	ECTS – Kreditlar 6	
Fan modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Ekologik menejment va audit	90	90	180	
2.	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – ekologik menejment va audit me'yorlarini qo'llashga doir nazariy bilimlar va ko'nikmalarni o'rgatish, ekologiyani boshqarishning asosiy tamoyillari va xususiyatlari ekologik menejment va audit fanining predmeti va tartibga solish usuli hamda amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi – ekologik menejment va audit to'g'risida chuqur bilimlarni shakllantirish, tabiatda ekologik qonunchilikni normalarini to'g'ri sharhlash, boshqarish, sarflanadigan xarajatlarni aniq va shaffofligini ta'minlashdagi auditorlik tahlillarni amalga oshirishni o'rgatishdan iborat.</p> <p style="text-align: center;">II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Ekologik menejment va audit fanining nazariy asoslari.</p> <p>Ekologik menejment haqida umumiy tushuncha. Ekologik menejment va audit fanining predmeti va usullari. O'zbekiston va xorijiy davlatlarda menejment va audit nazariyasi. Menejmentning asosiy maqsadilari iqtisodiy, ishlab chiqarish, siyosiy, ijtimoiy, texnikaviy, texnologik va ekologik usullari haqida tushunchalar. Audit tushunchasi va uning nazariy asoslari. Ekologik menejment va auditning obyekti va subyekti, ularning o'zaro aloqadorligi.</p> <p>2-mavzu. Ekologik menejment qonunlari va tamoyillari</p> <p>Ekologik menejment qonunlari. Iqtisodiy qonunlar, umumiy falsafiy qonunlar, bozorni tartibga solishning umumiy qonunlari. Bozor iqtisodiyoti sharoitida boshqaruv qonunlari va tamoyillari. Ekologik menejmentning asosiy tamoyillari, boshqaruvda yakkaboshchilik tamoyili, ilmiylik tamoyili, rejalilik tamoyili, boshqaruv shakl va usullarini takomillashtirib borish tamoyili, kadrlar tanlash va joylashtirish tamoyili, shaxsiy tashabbus tamoyili, javobgarlik va</p>				

tavakkalchilik tamoyili.

3-mavzu. Ekologik menejmentning asosiy funksiyalari

Ekologik menejment funksiyalarining tavsifi, mohiyati, mazmuni. Ekologik menejmentni asosiy funksiyalarining tarkibiy tuzilishi. Boshqaruvning rejalashtirish funksiyasi, tashkil etish funksiyasi, muvofiqlashtirish va tartibga solish funksiyasi, nazorat funksiyasi. Qishloq xo'jaligida ekologik menejment asosiy funksiyalarining qisqacha mazmuni.

4-mavzu. Ekologik menejmentda boshqaruv qarorlari

Ekologik menejmentda boshqaruv qarorlari va ularga qo'yiladigan talablar, boshqaruv qarorlari tasnifi, qarorlarni ishlab chiqish va uni qabul qilish, boshqaruv qarorlarining ijrosi va nazorati. Qishloq xo'jaligi korxonalarida boshqaruv qarorlarni qabul qilish bo'yicha xalqaro tajriba. Qishloq xo'jalik korxonalarida boshqaruv qarorlarni qabul qilish. Fermer xo'jaliklari, agroklastarlarda boshqaruv qarorlarni qabul qilish.

5-mavzu. Ekologik menejmentda boshqaruv usullari

Ekologik menejmentda boshqaruv usullari to'g'risida tushuncha. Boshqaruvning tashkiliy-ma'muriy usullari. Boshqarishning iqtisodiy usullari. Boshqarishning ijtimoiy-psixologik usullari. Ekologik menejmentda boshqaruv usullari bo'yicha xorijiy tajriba. Qishloq xo'jaligi korxonalarida boshqaruv usullarini takomillashtirish.

6-mavzu. Ekologik menejment madaniyati va uslubi

Ekologik menejment madaniyati tushunchasi. Ekologik menejment madaniyati va uning asosiy elementlari, boshqarish xodimlari madaniyati, boshqaruv jarayonlari madaniyati, mehnat sharoiti madaniyati, hujjatlarni rasmiylashtirish madaniyati. Boshqaruv uslubi: tushunchasi va xususiyatlari, qishloq xo'jaligi korxonalarini boshqarish uslublari.

7-mavzu. Ekologik menejmentda strategik boshqaruv va rejalashtirish

Strategiya va strategik boshqaruv tushunchasi. Strategiya turlari, strategik reja haqida tushuncha. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini rejalashtirish tizimi va uslublari. Strategik rejalashtirish jarayonining ahamiyati. Ishlab chiqilgan strategiyani amalga oshirish jarayonini boshqarish. Biznes-reja, qishloq xo'jaligi korxonalarida biznes rejaning ahamiyati. Biznes-reja tuzish tartibi va uni amalga oshirish yo'llari.

8-mavzu. Qishloq xo'jaligida nizo va stressni boshqarish

Qishloq xo'jaligida nizo jarayoni va ularni kelib chiqish sabablari vatlari. Nizoning turlari va ularning ishlab chiqarishga ta'siri. Ishlab chiqarishda nizolarni kelib chiqish sabablari. Shaxslararo va shaxs bilan guruh o'rtasidagi nizolarning kelib chiqish sabablari. Konstruktiv va destruktiv nizolar. Nizoning funksional va disfunktsional oqibatlar. Nizo jarayonidagi bosqichlar va oqibatlar. Qishloq xo'jaligida nizolarni boshqarish va ularni bartaraf qilish yo'llari. Stress va uni boshqarish. Stress sabablari. Nizo va stressni boshqarish.

9-mavzu. Ekologik menejmentda mehnat munosabatlari

Mehnat kodeksi va unda shartnoma munosabatlari. "Ishlab chiqarishning uch omili", "qo'shilgan qiymat" nazariyalar: afzallik va kamchiliklari.

Mehnat resurslari va ular tarkibi. Mehnatni tashkil etish va unga haq tolash tizimi. Mehnat haqi iqtisodiy mazmuni. Nominal va real ish haqi. Ish haqini tashkil qilish shakllari va tizimlari. Tarif tizimi. Minimal ish haqi. Mehnat munosabatlari. Ishchi kuchi talabi va taklifini o'zgartirish. Mehnat ta'tili turlari. Davlatning ish haqi siyosati. Respublikada mehnatni rag'batlantirish, ish haqini ko'paytirish va aholi daromadlari o'sishini ta'minlashga qaratilgan islohotlar.

10-mavzu. Ekologik menejment samaradorligini baholash

Samara va samaradorlik tushunchalari. Iqtisodiy va ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik tushunchalari. Iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari. Ekologik menejmentning samaradorlik mezonlari. Ekologik menejment tizimining iqtisodiy samaradorligini baholashning uslubiy asoslari. Ekologik menejmentning iqtisodiy samaradorligini oshirish, rahbar xodimlarning boshqarish samaradorligini oshirish tadbirlari.

11-mavzu. Audit va auditorlik faoliyatini tashkil etish

Auditning mohiyati, uning maqsadi va vazifalari. Audit va auditorlik faoliyatining mohiyati. O'zbekiston Respublikasining moliyaviy nazorat tizimida auditning tutgan o'rni. O'zbekistonda auditorlik faoliyatini me'yoriy tartibga solish tizimi, uning elementlari. Audit maqsadi va vazifalari. Auditorlik faoliyatining rivojlanish bosqichlari. Tasdiqlovchi audit. Maqsadli sistemali audit. Tavakkalchilikka asoslangan audit. Audit va buxgalteriya hisobi o'rtasidagi farqlar. Audit va taftish, ularning o'xshashlik va farqli tomonlari.

12-mavzu. Auditorlik tekshiruvining turlari va shakllari

Muvofiqlik auditi. Operatsion audit. Moliyaviy hisobot auditi. Ichki va tashqi

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi professori v.b., iqtisodiyot fanlari doktori A.I.Alikulov, dotsent I.Salamov, katta o'qituvchi U.T.Eshmuradovlar tomonidan 70520202-Ekologiya mutaxassisligi uchun "Ekologik menejment va audit" fanidan tayyorlangan o'quv dasturiga

TAQRIZ

Iqtisodiyotda tarkibiy islohotlar va iqtisodiyotni modernizatsiyalashni chuqurlashtirish, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq masalalarning nazariy va amaliy tomonlarini o'rganishda "Ekologik menejment va audit" fani muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, qishloq xo'jalik korxonalarida ekologik menejment va auditning mohiyati va funksiyalarini, menejment va audit qonunlari va tamoyillari, xo'jalik faoliyati jarayonida menejerlar va auditorlar oldida turgan muammolar yechimi, menejment boshqaruvi va auditning o'ziga xos jihatlari o'rgatishda "Ekologik menejment va audit" fani alohida o'rin tutadi. Bu fanni o'rganishi natijasida talabalarda iqtisodiyotda ekologik menejment va auditning hozirgi holati, rivojlanishining ham nazariy, ham amaliy tomonlarini o'rganib, korxonalarda loyihalarni moliyalashtirish jarayonini boshqarish, investitsion faoliyatni boshqarish va loyiha samaradorligini baholash bo'yicha bilim olib, ko'nikma hosil qiladilar va malaka shakllantiriladi.

"Ekologik menejment va audit" fani dasturini mazmuni shuni ko'rsatadiki, fan dasturini tayyorlashda fanni o'rganish ketma-ketligiga rioya qilingan holda tartib bilan tuzilib, shu fanni o'rganish ketma-ketligiga mos keladi. Fan dasturi o'z ichiga 20 ta mavzuni qamrab olib, mavzular magistr'larga xalqaro talablarga mos keladigan nazariy bilimlarini berish hamda ularda amaliy bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish uchun xizmat qiladi.

Umuman olganda, "Ekologik menejment va audit" fan o'quv dasturi qo'yilgan talablarga javob beradi, undan 70810801-Parrandachilik, 70520202-Ekologiya mutaxassisligi magistr'larni o'qitishda fan dasturi sifatida foydalanish uchun tavsiya etaman.

**Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va
statistika" kafedrasi mudiri,
i.f.b.f.d. (PhD), dotsent**

M.Sh.Mardonov

audit. Majburiy auditorlik tekshiruvi. Tashabbus tarzidagi (ixtiyoriy) auditorlik tekshiruvi. Nazorat qiluvchi yoki huquqni muhofaza qiluvchi organlar tashabbusiga ko'ra audit o'tkazish xususiyatlari. Auditorlik tashkilotlarining professional xizmatlari.

13-mavzu. Audit dalillari

Auditorlik dalillarining mohiyati, turlari va manbaalari, standartning maqsadi va vazifalari, amal qilish sohasi. Auditorlik dalillarining yetariligi va mosligi. Auditorlik dalillarining ishonchliligi. Auditorlik dalillarini olish. Ichki nazorat tizimining testlari. Auditorlik dalillarini olish amallari. Tahliliy amallar audit dalillari sifatida.

14-mavzu. Auditda hujjatlashtirish va audit ishchi hujjatlari

Audit ishchi hujjatlarining mohiyati va ahamiyati. Audit ishchi hujjatlarining turlari. Ish hujjatlari mazmuniga qo'yiladigan talablar. Ish hujjatlarini rasmiylashtirishga qo'yiladigan talablar.

Ish hujjatlarining saqlanishiga qo'yiladigan talablar. Ish hujjatlarining saqlanishiga qo'yiladigan talablar.

15-mavzu. Auditorlik tekshiruvining yakuniy bosqichi

Auditorlik tekshiruvlar natijalarini umumlashtirish va baholash. Auditorlik hisoboti va xulosasi. Auditorlik hisobotining tuzilishi. Auditorlik hisoboti uchun javobgarlik. Auditorlik xulosalarining turlari. Auditorlik xulosasining tuzilishi. Ijroiy auditorlik xulosasi. Salbiy auditorlik xulosasi. Auditorlik xulosasini tuzishdan bosh tortish. Auditorlik xulosasi uchun javobgarlik.

16-mavzu. Korxona aktivlari auditini tashkil etish

Aktivlar (joriy va uzoq muddatli aktivlar) auditini tashkil etish va o'tkazish ketma-ketligi. Aktivlar auditida foydalaniladigan ma'lumotlar manbalari.

Joriy aktivlar (tovar-moddiy zahiralalar, pul mablag'lari) audit xususiyatlari va undagi audit amallari.

Uzoq muddatli aktivlar (asosiy vositalar, nomoddiy aktivlar) audit xususiyatlari va undagi audit amallari.

17-mavzu. Korxona majburiyatlari auditini tashkil etish

Majburiyatlar auditining maqsadi, vazifalari va ma'lumot manbalari. Mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar audit. Hisobdor shaxslar bilan hisob-kitoblar audit. Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilar bilan hisob-kitoblar audit. Xaridorlar va

buyurtmachilar bilan hisob-kitoblar auditi. Byudjet bilan hisob-kitoblar auditi. Turli debitor va kreditorlar bilan hisob-kitoblar auditi. Bank kreditlari bo'yicha hisob-kitoblar auditi.

18-mavzu. Korxona kapitali auditini tashkil etish

Xususiy kapital auditining maqsadi, vazifalari va ma'lumot manbalari. Ustav kapitalini auditorlik tekshiruvdan o'tkazish. Ta'xis hujjatlarini tekshirish. Sintetik va analitik hisob registrlarini tekshirish. Qo'shilgan kapitalni tekshirish. Rezerv kapitalini tekshirish. Taqsimlanmagan foyda (qoplanmagan zarar)ni tekshirish.

19-mavzu. Daromad va xarajatlar auditini tashkil etish

Ishlab chiqarish xarajatlari auditining maqsadi, vazifalari va ma'lumot manbalari. Ishlab chiqarish xarajatlari auditining me'yoriy asoslari va xususiyatlari. Ishlab chiqarish xarajatlari auditining xususiyatlari va undagi audit amallari. Umumishlab chiqarish xarajatlari auditi. Mahsulot tannarxi to'g'ri aniqlanganligini tekshirish. Tayyor mahsulotni baholashning auditi. Sotish xarajatlari auditi.

20-mavzu. Moliyaviy natijalar va moliyaviy hisobotlar auditini tashkil etish

Moliyaviy natijalar auditining maqsadi, tashkil etish va o'tkazish ketma-ketligi. Mahsulot sotishdan olingan yalpi moliyaviy natija auditi. Davr xarajatlarini tekshirish. Moliyaviy faoliyatga doir xarajatlar va daromadlar auditi.

Moliyaviy hisobotning mazmuni, mohiyati va tarkibi. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga o'tishning ahamiyati. Moliyaviy hisobotlar auditini tashkil etish va o'tkazish tartibi.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

III.1. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ekologik menejment va audit fanining nazariy asoslari
2. Ekologik menejment qonunlari va tamoyillari
3. Ekologik menejmentning asosiy funksiyalari
4. Ekologik menejmentda boshqaruv qarorlari
5. Ekologik menejmentda boshqaruv usullari
6. Ekologik menejment madaniyati va uslubi
7. Ekologik menejmentda strategik boshqaruv va rejalashtirish
8. Qishloq xo'jaligida nizo va stressni boshqarish
9. Ekologik menejmentda mehnat munosabatlari

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasini professori v.b., iqtisodiyot fanlari doktori A.I. Alikulov, dotsent I. Salamov, katta o'qituvchi U.T. Eshmuradovlar tomonidan 70520202-Ekologiya mutaxassisligi uchun "Ekologik menejment va audit" fanidan tayyorlangan o'quv dasturiga

TAQRIZ

"Ekologik menejment va audit" fani mutaxassislikni shakllantiruvchi fanlar qatoriga kirib, bunda ekologik menejment va auditning nazariy-ilmiiy asoslari, usullari, xorij tajribasi va ularni korxonalarda qo'llashning o'ziga xos xususiyatlarini, boshqaruv nazariyasi va amaliyotining so'ngi yutuqlarini qo'llagan holda korxona faoliyati va personalni boshqarishni, faoliyatni amalga oshirish, nazorat va uning bajarilish natijasi bo'yicha xulosa qila olish bo'yicha ish rejasini tuzish va bajarishni, mahsulot, ish va xizmatlar sotishni boshqarish bo'yicha shartnomalar tuzish va bajarilishini nazorat qilishni, ekologik menejment boshqaruvi va auditining o'ziga xos jihatlari, auditorlik tekshiruvlarini tashkil etish va o'tkazish bo'yicha bilim olib, ko'nikma hosil qiladilar va malakasi shakllantiriladi.

"Ekologik menejment va audit" fani magistratura mutaxassisligining 70520202-Ekologiya mutaxassisligiga mo'ljallangan bo'lib, o'quv rejada 180 soat, shu jumladan, 40 soat ma'ruza, 50 soat amaliy dars va 90 soat mustaqil ta'lim soatlari ajratilgan bo'lib, majburiy fanlar blokidan o'rin olgan.

Ushbu fan bo'yicha tuzilgan fan dasturi magistratlar bilishi, ko'nikma hosil qilishi va malakaga ega bo'lishini ta'minlaydigan tegishli mavzularni qamrab olgan. Mavzularning mazmunidan ko'rinib turibdiki, ular fanni o'rganish ketma-ketligiga rioya qilingan holda tartib bilan tuzilgan bo'lib, shu fanni o'rganish ketma-ketligiga mos keladi.

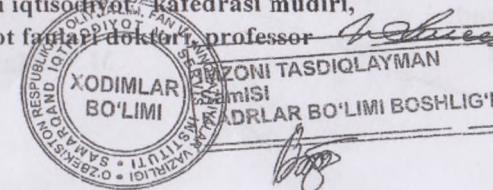
Mazkur fan dasturi "Ekologik menejment va audit" fani bo'yicha magistrantlar egallashi lozim bo'lgan bilim va ko'nikmalarni to'la qamrab olgan.

Umuman olganda mazkur fan o'quv dasturi qo'yilgan talablarga mos holda tayyorlangan bo'lib, shu dastur asosida 70520202-Ekologiya mutaxassisligi magistrantlarini o'qitishda foydalanish uchun tavsiya etaman.

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

"Raqqamli iqtisodiyot" kafedrasini mudiri,
iqtisodiyot fanlari doktori, professor

K.J. Mirzaev

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrası professori v.b., iqtisodiyot fanlari doktori A.I.Alikulov, dotsent I.Salamov, katta o'qituvchi U.T.Eshmuradovlar tomonidan 70520202-Ekologiya mutaxassisligi uchun "Ekologik menejment va audit" fanidan tayyorlangan o'quv dasturiga

TAQRIZ

Iqtisodiyotda tarkibiy islohotlar va iqtisodiyotni modernizatsiyalashni chuqurlashtirish, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq masalalarning nazariy va amaliy tomonlarini o'rganishda "Ekologik menejment va audit" fani muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, qishloq xo'jalik korxonalarida ekologik menejment va auditning mohiyati va funksiyalarini, menejment va audit qonunlari va tamoyillari, xo'jalik faoliyati jarayonida menejerlar va auditorlar oldida turgan muammolar yechimi, menejment boshqaruvi va auditning o'ziga xos jihatlari o'rgatishda "Ekologik menejment va audit" fani alohida o'rin tutadi. Bu fanni o'rganishi natijasida talabalarda iqtisodiyotda ekologik menejment va auditning hozirgi holati, rivojlanishining ham nazariy, ham amaliy tomonlarini o'rganib, korxonalarda loyihalarni moliyalashtirish jarayonini boshqarish, investitsion faoliyatni boshqarish va loyiha samaradorligini baholash bo'yicha bilim olib, ko'nikma hosil qiladilar va malaka shakllantiriladi.

"Ekologik menejment va audit" fani dasturini mazmuni shuni ko'rsatadiki, fan dasturini tayyorlashda fanni o'rganish ketma-ketligiga rioya qilingan holda tartib bilan tuzilib, shu fanni o'rganish ketma-ketligiga mos keladi. Fan dasturi o'z ichiga 20 ta mavzuni qamrab olib, mavzular magistr'larga xalqaro talablarga mos keladigan nazariy bilimlarini berish hamda ularda amaliy bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish uchun xizmat qiladi.

Umuman olganda, "Ekologik menejment va audit" fan o'quv dasturi qo'yilgan talablarga javob beradi, undan 70810801-Parrandachilik, 70520202-Ekologiya mutaxassisligi magistr'larini o'qitishda fan dasturi sifatida foydalanish uchun tavsiya etaman.

**Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va
statistika" kafedrası mudiri,
i.f.b.f.d. (PhD), dotsent**

M.Sh.Mardonov

audit. Majburiy auditorlik tekshiruvi. Tashabbus tarzidagi (ixtiyoriy) auditorlik tekshiruvi. Nazorat qiluvchi yoki huquqni muhofaza qiluvchi organlar tashabbusiga ko'ra audit o'tkazish xususiyatlari. Auditorlik tashkilotlarining professional xizmatlari.

13-mavzu. Audit dalillari

Auditorlik dalillarining mohiyati, turlari va manbaalari, standartning maqsadi va vazifalari, amal qilish sohasi. Auditorlik dalillarining yetariligi va mosligi. Auditorlik dalillarining ishonchiligi. Auditorlik dalillarini olish. Ichki nazorat tizimining testlari. Auditorlik dalillarini olish amallari. Tahliliy amallar audit dalillari sifatida.

14-mavzu. Auditda hujjatlashtirish va audit ishchi hujjatlari

Audit ishchi hujjatlarining mohiyati va ahamiyati. Audit ishchi hujjatlarining turlari. Ish hujjatlari mazmuniga qo'yiladigan talablar. Ish hujjatlarini rasmiylashtirishga qo'yiladigan talablar.

Ish hujjatlarining saqlanishiga qo'yiladigan talablar. Ish hujjatlarining saqlanishiga qo'yiladigan talablar.

15-mavzu. Auditorlik tekshiruvining yakuniy bosqichi

Auditorlik tekshiruvlar natijalarini umumlashtirish va baholash. Auditorlik hisoboti va xulosasi. Auditorlik hisobotining tuzilishi. Auditorlik hisoboti uchun javobgarlik. Auditorlik xulosalarining turlari. Auditorlik xulosasining tuzilishi. Ijobiy auditorlik xulosasi. Salbiy auditorlik xulosasi. Auditorlik xulosasini tuzishdan bosh tortish. Auditorlik xulosasi uchun javobgarlik.

16-mavzu. Korxona aktivlari auditini tashkil etish

Aktivlar (joriy va uzoq muddatli aktivlar) auditini tashkil etish va o'tkazish ketma-ketligi. Aktivlar auditida foydalaniladigan ma'lumotlar manbalari.

Joriy aktivlar (tovar-moddiy zahiralari, pul mablag'lari) audit xususiyatlari va undagi audit amallari.

Uzoq muddatli aktivlar (asosiy vositalar, nomoddiy aktivlar) audit xususiyatlari va undagi audit amallari.

17-mavzu. Korxona majburiyatlari auditini tashkil etish

Majburiyatlar auditining maqsadi, vazifalari va ma'lumot manbalari. Mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar audit. Hisobdor shaxslar bilan hisob-kitoblar audit. Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilar bilan hisob-kitoblar audit. Xaridorlar va

7.	Fan dasturi Samarqand davlar veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Kengashining 2024-yil "2"-avgustdagi "12"-sonli bayoni bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: Alikulov A.I.– SamDVMChBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrası professori, iqtisodiyot fanlari doktori Salamov I.– SamDVMChBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrası dotsenti, i.f.n. Eshmuradov U.T.– SamDVMChBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrası katta o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: 1. Mirzayev Q.J.- Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Raqamli iqtisodiyot" kafedrası mudiri, i.f.d., professor 2. Mardonov M. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va statistika" kafedrası mudiri i.f.b.f.d. (PhD), dotsent

10. Ekologik menejment samaradorligini baholash
 11. Audit va auditorlik faoliyatini tashkil etish
 12. Auditorlik tekshiruvining turlari va shakllari
 13. Audit dalillari
 14. Auditda hujjatlashtirish va audit ishchi hujjatlari
 15. Auditorlik tekshiruvining yakuniy bosqichi
 16. Korxona aktivlari auditini tashkil etish
 17. Korxona majburiyatlari auditini tashkil etish
 18. Korxona kapitali auditini tashkil etish
 19. Daromad va xarajatlar auditini tashkil etish
 20. Moliyaviy natijalar va moliyaviy hisobotlar auditini tashkil etish
- Amaliy mashg'ulotlar auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ekologik menejment va auditning nazariy asoslari
2. Ekologik menejmentda qo'llaniladigan qonunlar va tamoyillar, asosiy funksiyalari
3. Ekologik menejmentda boshqaruv qarorlari va boshqaruv usullari
4. Qishloq xo'jaligi korxonalari faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy asoslari
5. Ekologik menejmentda strategik boshqaruv va rejalashtirish
6. Ekologik menejmentda ishlab chiqarishni boshqarish
7. Ekologik menejmentda moliyaviy munosabatlarini boshqarish
8. Ekologik menejmentda infratuzilma sohalarini boshqarish
9. Ekologik menejmentda shartnomaviy munosabatlarni tashkil etish
10. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini iste'molchiga yetkazib berishni boshqarish
11. Ekologik menejmentda axborot va kommunikatsiya
12. Ekologik menejmentda motivlashtirish
13. Ekologik menejmentda nizo va stressni boshqarish
14. Qishloq xo'jaligida tavakkalchilikni boshqarish
15. Innovatsion iqtisodiyot va innovatsion menejment
16. Zamonaviy menejment samaradorligini baholash
17. Xorij mamlakatlaridagi ekologik menejment va audit tajribalar.
18. Ekologik yo'nalishlardagi korxonalarni audit qilish va tadbirlar.
19. Rivojlangan xorij mamlakatlarining ekologiyani boshqarish tajribalari.

	<p>20. Ekologik menejment qonunlarini hududlarda joriy etish imkoniyatlari.</p> <p>21. Ekologik menejment tamoyillarini hududlarda joriy etish imkoniyatlari.</p> <p>22. Tabiatni asrash dasturini hududlarda joriy etishning zamonaviy ta'sirchan yo'llari.</p> <p>23. Ekologik menejmentda hududlar tozaligini doimiy saqlashni amalga oshirishni boshqarish.</p> <p>24. Ekologik tarbiya menejment usulini qo'llash va uning natijalari.</p> <p>25. Qishloq xo'jalik korxonalarida audit va auditorlik faoliyatini tashkil etish</p> <p>26. Auditorlik tekshiruvining turlari va shakllari</p> <p>27. Audit dalillari</p> <p>28. Auditda hujjatlashtirish va audit ishchi hujjatlari</p> <p>29. Auditorlik tekshiruvining yakuniy bosqichi</p> <p>30. Qishloq xo'jalik korxonalarida aktivlari auditini tashkil etish va o'tkazish</p> <p>31. Qishloq xo'jalik korxonalarida majburiyatlari auditini tashkil etish va o'tkazish</p> <p>32. Qishloq xo'jalik korxonalarida kapitali auditini tashkil etish va o'tkazish</p> <p>33. Qishloq xo'jalik korxonalarida daromad va xarajatlar auditini tashkil etish va o'tkazish</p> <p>34. Qishloq xo'jalik korxonalarida moliyaviy natijalar va moliyaviy hisobotlar auditini tashkil etish va o'tkazish</p> <p>Mustaqil o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha magistrantlar tomonidan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda internet tarmoqlaridan foydalanib referat va uning taqdimoti, xorijiy tillardagi adabiyotlardan foydalanishi, keys-stadi, vaziyatli masalalar to'plami ishlab chiqishi tavsiya etiladi.</p>
3.	<p>VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari</p> <p>Magistrant bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekologik menejment va auditning mohiyati va funksiyalarini, ekologik menejment va audit qonunlari va tamoyillari, xo'jalik faoliyati jarayonida menejer va auditorlar oldida turgan muammolar yechimi, menejment boshqaruvining o'ziga xos jihatlari haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)</i> • ekologik menejmentda rejalashtirishning o'rni va elementlarini, pul oqimlarini boshqarish xususiyatlarini, qarorlar qabul qilishda moliyaviy risklar ta'sirini baholash, auditorlik tekshiruvlarini tashkil etish va o'tkazishni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)</i> • korxonalarda menejmentni samarali tashkil etish va loyihalarni moliyalashtirish jarayonini boshqarish, investitsion faoliyatni boshqarish va loyiha samaradorligini baholash, mustaqil auditorlik tekshiruvlarini tashkil etish va o'tkazish <i>malakasiga ega bo'lishi kerak. (malaka)</i>

4.	<p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Salamov I., Kazakova Z., Nurmanov Sh. Menejment va marketing. Darslik. Toshkent: 2023. 2. Shonazarova G.B. Ekologik menejment. Darslik. - T.: 2021. 3. Ilhamov Sh.I. Amaliy audit. Darslik. - T.: "IQTISODIYOT", 2018. 4. Tulaxodjayeva M.M., Ilxomov Sh.I., Ahmadjonov K.B. Audit. Darslik. - Toshkent: TDIU, 2018. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev Sh.M. Ҳозирги замон ва Янги Ўзбекистон. -Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2024 yil. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili"da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to'g'risida. 2023-yil 28-fevral, PF-27-son. 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2030 yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston Respublikasining atrof muhitni muhofaza qilish konseptsiasini tasdiqlash to'g'risida 30.10.2019 yildagi PF-5863-son Farmoni 4. Xoshimov Z., Islomov A., Yadgarov A. Ekologik menejment. O'quv qo'llanma. -T.: TDIU. 2011 5. Axmedjanov K.B., Sattorov A.X. Auditga kirish. -Toshkent: Innovatsion rivojlanish nashriyot matbaa uyi, 2021. 6. Umarxodjayeva M.G., Yaxyayeva I.K. Ishlab chiqarish menejmenti. - Toshkent: "Iqtisodiyot", 2019. 7. Salamov I., Ulmasova O., Nurmanov Sh. Chorvachilikda ishlab chiqarishni tashkil etish va menejment. O'quv qo'llanma. -Toshkent: 2023. <p>Axborot manbaalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi portali